

บทที่ 5

ผลการศึกษา

ในบทนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมแบบสอบถามจากข้าราชการตำรวจนครบาล จำนวน 400 คน ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ (รายละเอียดปรากฏตารางที่ 3.1) ทั้งนี้เพื่อที่จะศึกษาถึงแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนอิทธิพลของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทัศนคติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อคุณภาพชื่อเสียง นโยบายของผู้สมัคร ชื่อเสียงและนโยบายของพรรคการเมือง ตลอดจนสถานการณ์ทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ ว่าทำให้ข้าราชการตำรวจผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแสดงพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งออกมาในลักษณะใดบ้าง เพื่อจะได้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษาวิเคราะห์ไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และเพื่อเป็นภาคทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ในเบื้องต้น จะขอแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ และระยะเวลาในการประกอบอาชีพ มีอิทธิพลต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของตำรวจนครบาล

ส่วนที่ 2 เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า ทัศนคติหรือความรู้สึกต่อบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้ง การเมืองโดยทั่วไปของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีอิทธิพลต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ส่วนที่ 3 เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า สถานการณ์ทางการเมืองในแต่ละช่วงสมัย และการบริหารเลือกตั้ง มีอิทธิพลต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

1. อิทธิพลของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ในส่วนนี้จะได้เสนอผลการวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับแบบแผนพฤติกรรมกาเลือกตั้งที่สำคัญ ได้แก่ อัตราการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เหตุผลในการไปและไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ระยะเวลาในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร การตัดสินใจในระหว่างด้วยตนเองหรือไม่ เกณฑ์ไปการตัดสินใจคำนึงถึงพรรคหรือตัวบุคคล ภายใต้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันของข้าราชการตำรวจผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งจะได้เสนอเป็นลำดับไป

1. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมกับการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

จากการศึกษาไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ของข้าราชการตำรวจนครบาลในการเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2526 และการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีครั้งต่อไปแสดงให้เห็นว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันในด้าน อายุ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ อย่างไรต่างก็ไปใช้สิทธิในอัตราที่เพิ่มขึ้นในทุกตัวแปร ซึ่งเป็นไปตามผลการศึกษาของ Eugene Burdick แต่เขามีได้ทำการวิเคราะห์ธรรมชาติทางการเมืองของประชาชนผู้ออกเสียงเลือกตั้งจากงานวิจัยของเขา และสรุปได้ว่า ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในปัจจุบัน คือ ผู้ที่เคยไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมาครั้งแล้วครั้งเล่า¹ หรือผลการศึกษาของ Angus Campbell ซึ่งสนับสนุนข้อสรุปของ Burdick: ที่เขาพบว่า บุคคลที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในอดีตมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในปัจจุบันและอนาคต หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้ที่ฝากไว้ในทางการเมือง การเมืองบ่อยกลายเป็นนิสัยอันหนึ่งของเขา ดังนั้นบุคคลที่เคยไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแทบทุกครั้งที่ผ่านมามักจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

¹Eugene Burdick and Arthur J. Brodbeck, (eds.), American Voting Behavior (New York : Free Press, 1959), p. 140.

ในครั้งต่อ ๆ ไปด้วย² หากลักษณะนิสัยดังกล่าวนี้จึงนับเป็นแรงจูงใจประการหนึ่งในหลายๆ ประการที่จะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป ที่ช่วยผลักดันให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดนครบาลที่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในอดีตไปใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งต่อไป

หากพิจารณาการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยจำแนกผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมหรือภูมิหลังบางประการ จะได้ประเด็นที่น่าสนใจ ดังข้อมูลในตารางที่ 5.1

²Angus Campbell, Philip E. Converse, Warren Miller, and Donald Stokes, The American Voter (New York : Wiley, 1960), p. 93.

ตารางที่ 5.1 การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำนวนตามฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เปรียบเทียบระหว่างการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ 18 เมษายน 2526 กับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีในครั้งต่อไป

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม		ไป	ไม่ไป	ร้อยละ	จำนวน
<u>อายุ</u>					
20-29 ปี	เลือก ส.ส. 2526	68.5	31.5	46.0	184
	เลือกในครั้งต่อไป	82.6	17.4	46.0	184
30-39 ปี	เลือก ส.ส. 2526	71.3	28.7	41.8	167
	เลือกในครั้งต่อไป	67.7	32.3	41.8	167
40-49 ปี	เลือก ส.ส. 2526	89.3	10.7	7.0	28
	เลือกในครั้งต่อไป	85.7	14.3	7.0	28
50-59 ปี	เลือก ส.ส. 2526	90.5	9.5	5.3	21
	เลือกในครั้งต่อไป	85.7	14.3	5.3	21
<u>การศึกษา</u>					
ป.7-ม.ศ. 3	เลือก ส.ส. 2526	76.1	23.9	17.8	71
	เลือกในครั้งต่อไป	77.5	22.5	17.8	71
ม.ศ.5	เลือก ส.ส. 2526	58.3	41.7	18.0	72
	เลือกในครั้งต่อไป	83.3	16.7	18.0	72
ร.ร.พลา	เลือก ส.ส. 2526	79.2	20.8	43.3	173
	เลือกในครั้งต่อไป	69.2	24.3	43.3	173
ร.ร.นายสิบฯ	เลือก ส.ส. 2526	76.9	23.1	3.3	13
	เลือกในครั้งต่อไป	69.2	30.8	3.3	13
ร.ร.นายร้อยฯ	เลือก ส.ส. 2526	50.0	50.0	6.5	26
	เลือกในครั้งต่อไป	57.7	42.8	6.5	26
อื่น ๆ	เลือก ส.ส. 2526	73.3	26.7	11.3	45
	เลือกในครั้งต่อไป	82.2	17.8	11.3	45

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม		ไป	ไม่ไป	ร้อยละ	จำนวน
รายได้					
ต่ำกว่า 3,000 บาท	เลือก ส.ส. 2526	70.8	29.2	63.3	253
	เลือกตั้งครั้งต่อไป	78.7	21.3	63.3	253
3,001-6,000 บาท	เลือก ส.ส. 2526	75.0	25.0	33.0	132
	เลือกครั้งต่อไป	75.0	25.0	33.0	132
6,001 บาทขึ้นไป	เลือก ส.ส. 2526	73.3	26.7	3.7	15
	เลือกในครั้งต่อไป	60.0	40.0	3.7	15
ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ					
1-5 ปี	เลือก ส.ส. 2526	61.4	38.6	11.0	44
	เลือกในครั้งต่อไป	70.5	29.5	11.0	44
6-10 ปี	เลือก ส.ส. 2526	75.5	24.5	39.8	159
	เลือกในครั้งต่อไป	77.4	22.6	39.8	159
10 ปีขึ้นไป	เลือก ส.ส. 2526	72.1	27.9	49.3	197
	เลือกในครั้งต่อไป	77.7	22.3	49.3	197
ร้อยละ	เลือก ส.ส. 2526	76.8	23.2	100.0	-
	เลือกในครั้งต่อไป	76.8	23.2	100.0	-
จำนวน	เลือก ส.ส. 2526	307	93	-	400
	เลือกในครั้งต่อไป	307	93	-	400

ในด้านอายุ การวิจัยครั้งนี้พบว่า ชีวราชการตำรวจที่ไปลงคะแนนเสียงไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อ 18 เมษายน 2526 หรือการเลือกตั้ง ส.ส. ที่จะมีในครั้งต่อไปก็ตาม กลุ่มชีวราชการตำรวจที่ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงมากที่สุด คือ กลุ่มผู้ที่มีอายุ 50-59 ปีขึ้นไป ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งร้อยละ 90 สำหรับการเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2526 และร้อยละ 85 สำหรับการเลือกตั้งในครั้งที่จะมีต่อไป รองลงมาคือผู้ที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี 30-39 ปี และ 20-29 ปี ตามลำดับ ดังนั้น ผู้ลงคะแนนเสียงที่มีอายุเพิ่มมากขึ้นจะไปลงคะแนนเสียงในอัตราที่สูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อยหรืออยู่ในวัยหนุ่มสาว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรศักดิ์ ห่องแก้ว และสุจิต บุญบงการ ที่ทำการศึกษาคณะกรรมการเลือกตั้งของคนไทย และพบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-60 ปี มีความตั้งใจจะไปลงคะแนนเสียงอย่างแน่นอนมากที่สุด ร้อยละ 75 รองลงมาคือ ผู้ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 1 ส่วนพวกที่อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี มีความตั้งใจจะไปลงคะแนนเสียงแน่ ๆ มากกว่าพวกอายุ 30 ปี ลงมา ซึ่งมีเพียงร้อยละ 53³

ในด้านการศึกษา ผลจากการวิจัยในประเทศตะวันตกโดยทั่วไปพบว่า อัตราการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ อัตราการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการศึกษา กล่าวคือ คนยิ่งมีการศึกษาสูงยิ่งเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสูง การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง⁴

แต่จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ชีวราชการตำรวจผู้ที่มีระดับการศึกษาจบจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน และจบระดับปริญญาตรี ไม่ได้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในอัตราที่สูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า แต่อย่างใดคงจะเห็นได้ว่า ชีวราชการ

³สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ห่องแก้ว, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527), หน้า 77.

⁴Gabriel A. Almond and Sidney Verba, Education and Political Development, ed. James S. Coleman (Princeton : Princeton University Press, 1969), p. 20.

ตำรวจที่มีการศึกษาจบ ป.7-ม.ศ. 3 หรือเทียบเท่าไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เมื่อ 18 เมษายน 2526 ถึงร้อยละ 76 และตั้งใจจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในครั้งต่อไปร้อยละ 77 ในขณะที่ข้าราชการตำรวจที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เมื่อ 18 เมษายน 2526 ในอัตราร้อยละ 50 และตั้งใจจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในครั้งต่อไปในอัตราร้อยละ 57 (โปรดดูตารางที่ 5.1) สรุปได้ว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในอัตราน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาค่ำ ซึ่งผลการวิจัยเช่นนี้จะตรงกับผลการวิจัยโดยทั่ว ๆ ไปในประเทศไทย ที่มีผู้สนใจทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ดังเช่นผลการสำรวจการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อปี 2512 ปรากฏว่า ผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดร้อยละ 49 คือ ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่ำ จบการศึกษาเพียงแค่ประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 เท่านั้น ขณะที่ผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงน้อยที่สุดคือ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และผลการวิจัยของ สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ห่องแก้ว ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเอาไว้เมื่อคราวเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในปี 2522⁵ ก็เป็นไปในทำนองเดียวกันกับผลการวิจัยครั้งนี้

เมื่อพิจารณาการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยเปรียบเทียบในคำบรรยายได้ จากการวิจัยในครั้งนี้ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ ในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของข้าราชการตำรวจนครบาล ในการเลือกตั้งเมื่อ วันที่ 18 เมษายน 2526 กลุ่มผู้ไปลงคะแนนเสียงจำนวนสูงคือ กลุ่มผู้มีรายได้ในระดับ 3,000-6,000 บาท คืออัตราร้อยละ 75 รองลงมาได้แก่กลุ่มผู้มีรายได้ในระดับ 6,001 บาทขึ้นไป คืออัตราร้อยละ 73 และในเรื่องความตั้งใจที่จะไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในครั้งต่อไป พบว่า ข้าราชการตำรวจกลุ่มที่มีรายได้ในระดับต่ำกว่า 3,000 บาทลงมา จะไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในอัตราร้อยละ 78 รองลงมาได้แก่ ข้าราชการตำรวจกลุ่มที่มีรายได้ในระดับ 3,001-6,000 บาท จะไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในอัตราร้อยละ

⁵สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ห่องแก้ว, พฤติกรรมทางการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย ศึกษาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 22 เมษายน 2522.

75 และกลุ่มผู้ไปใช้สิทธิต่ำที่สุด คือ กลุ่มผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน ในระดับสูง (6,001 บาทขึ้นไป) ไปใช้สิทธิเพียงร้อยละ 60 เท่านั้น ซึ่งผลการวิจัยได้เป็นไปในแนวเดียวกับผลการศึกษาของ สุจิต นุญงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ที่พบว่า ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงไม่ได้มีความตั้งใจจะไปลงคะแนนเสียงมากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ตรงกันข้ามผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมาก ๆ คือมีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน กลับมีจำนวนผู้ที่จะลงคะแนนเสียงมากที่สุด คือร้อยละ 78 ในขณะที่ผู้ที่ตอบว่าจะไปลงคะแนนเสียง สำหรับผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทต่อเดือนขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 64⁶

เมื่อพิจารณาการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง เลือกตั้งโดยเปรียบเทียบในด้านระยะเวลาในการประกอบอาชีพ จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อ 18 เมษายน 2526 ข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ ตั้งแต่ 6-10 ปี จะไปใช้สิทธิในอัตราร้อยละ 75 รองลงมาได้แก่ข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ในอัตราร้อยละ 72 และกลุ่มผู้ไปใช้สิทธิต่ำสุดคือ ข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 1-5 ปี อัตราร้อยละ 61 และเมื่อพิจารณาในความตั้งใจที่จะไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งครั้งต่อไป พบว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จะไปใช้สิทธิสูงในอัตราร้อยละ 77.77 และข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพตั้งแต่ 6-10 ปีจะไปใช้สิทธิในอัตราร้อยละ 77 เช่นกัน ส่วนข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 1-5 ปีไปใช้สิทธิในอัตราที่ต่ำคือ อัตราร้อยละ 70 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระยะเวลาในการประกอบอาชีพก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีความมั่นคงในหน้าที่การงาน ตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น ก็ย่อมทำให้เขามีความรู้ ความเข้าใจ การมองโลก และประสบการณ์สูงขึ้น จนทำให้บุคคลนั้นมีทักษะ ทั้งในด้านส่วนตัว สังคม และสติปัญญาที่จะทำกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 78.

สรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของข้าราชการตำรวจนครบาลในการเลือกตั้งเมื่อ 18 เมษายน 2526 และการเลือกตั้งที่จะมีในครั้งต่อไปเป็นอย่างมาก ที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ ความแตกต่างในเรื่องของ อายุ การศึกษา รายได้ และระยะเวลาในการประกอบอาชีพ

เหตุผลสำคัญของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่จะมีในครั้งต่อไป

ประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการพิจารณาในอันดับต่อไป คือ ข้าราชการตำรวจนครบาลตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้น มีเหตุผลอย่างไร ความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจและสังคมอันได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพ มีผลต่อความแตกต่างในเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงมากน้อยเพียงใด

สำหรับเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงในครั้งนี้ จากการวิจัย ปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 54 ระบุว่า จะไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการให้ได้คนที่ตนพอใจเข้าไปทำงาน รองลงมาได้แก่ จะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะต้องการสร้างประชาธิปไตยหรือสนับสนุนประชาธิปไตยในอัตราร้อยละ 34 ส่วนเหตุผลอื่น ๆ ที่น่าสนใจคือ จะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะทางราชการจัดชวนให้ไปในอัตราร้อยละ 7 ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของ สุจิต บุญบงการ และ พรรคักดิ์ ห่องแก้ว⁷ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้าราชการตำรวจนครบาลส่วนมากเข้าใจว่าตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสำคัญต่อการพัฒนาความก้าวหน้าของระบอบประชาธิปไตย และเป็น

⁷ คุรยาละเอิบคเพิ่มเติมจาก สุจิต บุญบงการ และ พรรคักดิ์ ห่องแก้ว, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย ศึกษาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 22 เมษายน 2522.

การแสดงออกของความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง (political efficacy) มากขึ้น⁸ (คูตารางที่ 5.2 ประกอบ)

การที่บุคคลเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่นั้น อาจไม่รู้สึกว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของตนมีผลกระทบใด ๆ ต่อการตัดสินใจทางการเมือง ซึ่งแตกต่างจากผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง เพราะจะมีความเชื่อมั่นว่า การกระทำทางการเมืองของตนสามารถมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม และสามารถทำให้ผู้มีอำนาจทางการเมืองทำอย่างที่ท่านปรารถนาได้ หากผู้ไปลงคะแนนเสียงไปด้วยความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นเท่าใด ย่อมเป็นผลดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้นเท่านั้น เพราะผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจะบริหารงานหรือดำเนินนโยบายใดย่อมต้องมีความรับผิดชอบและคำนึงถึงประชาชนเป็นสำคัญ เพื่อหวังผลในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

เมื่อจำแนกเหตุผล ของการตั้งใจจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร⁹ ที่จะมีในครั้งต่อไป โดยจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ลงคะแนนเสียงมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้คือ

สำหรับด้านอายุ จากการวิจัยปรากฏผลว่า ผู้ร่วมการสำรวจนครบาลในแต่ละรุ่นอายุให้ความสำคัญต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร⁹ ที่จะมีในครั้งต่อไปมาก โดยกลุ่มผู้มีอายุ 20-29 ปี ไปลงคะแนนเสียงมากที่สุดโดยให้เหตุผลว่าไปเพราะต้องการให้ใครก็ตามพอใจเข้าไปทำงาน ส่วนข้าราชการตำรวจนครบาลที่อยู่ในกลุ่มอายุ 50-59 ปี และ 30-39 ปี ก็ตอบเช่นเดียวกัน หากมีอัตราการลงเล็กน้อย คือ ร้อยละ 61 และ 50 ตามลำดับ

⁸ Kenneth Prewitt, "Political Efficacy" in David L. Sills (ed.), International Encyclopedia of the Social Science, Vol. 14 (New York : Macmillan and Free Press, 1966) อ้างใน สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทยศึกษาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 22 เมษายน 2522. หน้า 64.

คืบ แต่กลุ่มผู้มีอายุ 30-39 ปีให้เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแตกต่างไปจากกลุ่มอายุอื่น ๆ พอระบุว่าไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะต้องการสร้างประชาธิปไตย หรือสนับสนุนประชาธิปไตย (ร้อยละ 45) โดยให้ความสำคัญต่อความต้องการให้ได้คนที่ตนพอใจเข้าไปทำงานเป็นเหตุผลสำคัญรองลงมา แสดงให้เห็นว่ากลุ่มคนช่วงอายุ 30-39 ปี เข้าข้าราชการตำรวจที่มีความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองสูงกว่ากลุ่มคนช่วงอายุอื่น ๆ

ส่วนในด้านการศึกษา ปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาตั้งแต่ ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า จนถึงระดับโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานเป็นกลุ่มที่ไปลงคะแนนเสียง โดยเห็นว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีในครั้งต่อไป ต้องการจะได้คนที่ตนพอใจไปทำงานมากที่สุด (ร้อยละ 65 และ 60 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มผู้ที่มีการศึกษาระดับโรงเรียนพลตำรวจและโรงเรียนนายสิบตำรวจให้เหตุผลดังกล่าวในอัตราที่รองลงมา คือ ร้อยละ 59 และ 55 ตามลำดับ ในขณะที่ข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาระดับ ป.7-ม.ศ. 3 ให้เหตุผลว่าจะไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการให้ได้คนที่ตนพอใจเข้าไปทำงานเพียงร้อยละ 40

ส่วนในด้านรายได้ ปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท ลงมาและ 3,001-6,000 บาท ไปลงคะแนนเสียงด้วยเหตุผลที่ว่า ต้องการได้คนที่ตนพอใจเข้าไปทำงานในอัตราที่เท่า นั้นคือ ร้อยละ 55 ส่วนข้าราชการตำรวจที่มีระดับรายได้มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป ไปลงคะแนนเสียงด้วยเหตุผลที่ว่า ต้องการสร้างประชาธิปไตยหรือสนับสนุนประชาธิปไตยในอัตราร้อยละ 44 ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าข้าราชการตำรวจที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทลงมา และ 3,001-6,000 บาท (ร้อยละ 32 และร้อยละ 38) เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ที่มีระดับรายได้มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป มีแนวโน้มจะไปลงคะแนนเสียง ด้วยเหตุผลทางราชการชักชวนให้ไป ในอัตราที่สูงกว่าผู้ที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทลงมา และ 3,001-6,000 บาทขึ้นไป

ส่วนในด้านระยะเวลาในการประกอบอาชีพ ของข้าราชการตำรวจนครบาล จากการวิจัยพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพตั้งแต่ 6-10 ปี จะให้เหตุผลในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะต้องการได้คนที่ตนพอใจเข้าไปทำ

งานในอัตราร้อยละ 61 ในขณะที่ข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 10 ปีขึ้นไป และ 1-5 ปี ทอบในอัตราร้อยละ 53 และร้อยละ 35 ตามลำดับ ส่วนเหตุผลอื่น ๆ อัตราการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่มีความแตกต่างกันมากนัก

จากผลการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาสูง มีอายุอยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาว 20-29 ปี และมีระดับรายได้ปานกลาง (3,001-6,000 บาท) ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 6-10 ปี มีแนวโน้มที่จะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้วยเหตุผลที่ว่า ต้องการให้ผู้คนที่ตนพอใจเข้าไปทำงาน และในขณะเดียวกันก็ต้องการสร้างประชาธิปไตยและสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าข้าราชการตำรวจนครบาลไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองสูง

ตารางที่ 5.2 ร้อยละของเหตุผลในการไปเลือกตั้งที่จะมีครั้งต่อไป จำนวนตามฐานะ
ทางเศรษฐกิจและสังคม

เหตุผลไป

1. สร้างประชาธิปไตยหรือสนับสนุนประชาธิปไตย 4.
2. ต้องการให้ได้คนที่สนใจเข้าไปทำงาน 5. เป็นกรรมการเลือกตั้ง
3. ทางราชการชักชวนให้ไป 6. อื่น ๆ

จำนวนตาม	1	2	3	4	5	6	รวม	จำนวน
<u>อายุ</u>								
20 - 29 ปี	27.0	63.2	3.9	0.7	2.6	2.6	49.5	152
30 - 39 ปี	45.1	43.4	4.4	0.9	4.4	1.2	36.8	133
40 - 49 ปี	37.5	50.0	4.2	-	4.2	4.2	7.8	24
50 - 59 ปี	33.3	61.1	5.6	-	-	-	5.9	13
<u>ระดับการศึกษา</u>								
ป.7 - ม.ศ. 3	43.6	40.0	7.3	-	3.6	5.5	17.9	55
ม.ศ. 5	28.3	65.0	5.0	-	-	1.7	19.5	60
ร.ร.พลตำรวจ	32.1	59.5	2.3	0.8	3.8	1.5	42.7	131
ร.ร.นายสิบตำรวจ	22.2	55.6	11.1	11.1	-	-	2.9	9
ร.ร.นายร้อยตำรวจฯ	20.0	60.0	6.7	-	13.3	-	4.9	15
อื่น ๆ	51.4	40.5	2.7	-	2.7	2.7	12.1	37
<u>รายได้</u>								
ต่ำกว่า 3,000 บาท	32.7	55.8	4.0	1.0	3.5	3.0	64.8	199
3,001-6,000 บาท	38.4	55.6	3.0	-	2.0	1.0	32.2	99
6,001-ขึ้นไป	44.4	22.2	22.2	-	11.1	-	2.9	9

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

เหตุผลไป

1. สร้างประชาธิปไตยหรือสนับสนุนประชาธิปไตย	4.
2. ต้องการให้ได้คนที่ตนพอใจเข้าไปทำงาน	5. เป็นกรรมการเลือกตั้ง
3. ทางราชการชักชวนให้ไป	6. อื่น ๆ

จำแนกตาม	1	2	3	4	5	6	รวม	จำนวน
<u>ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ</u>								
1 - 5 ปี	41.9	30.5	3.2	3.2	12.9	3.2	10.1	31
6 - 10 ปี	30.9	61.0	4.9	-	1.6	1.6	40.1	123
10 ปีขึ้นไป	36.6	53.6	3.9	0.7	2.6	2.6	49.8	153
เฉลี่ย	34.8	54.7	4.2	0.7	3.3	2.3	100.0	
รวม	(107)	(168)	(13)	(2)	(10)	(7)		(307)

ปัจจัยทางค่านิยมทัศนคติและสังคมกับการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง

ด้วยความสำนึกของตนเองและการถูกระดม

จากผลการวิจัยที่ได้จะเห็นว่า จำนวนผู้ไปลงคะแนนเสียงด้วยเหตุผลของการถูกระดมในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. มีเพียง 9.5 ในขณะที่คนส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าไปเลือกเพราะความสำนึกของตัวเองร้อยละ 90.5 ซึ่งผลการวิจัยยังไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ห่องแก้ว ที่พบว่า ผู้ที่อยู่ในชนบทมีแนวโน้มที่จะถูกชักจูงให้ไปลงคะแนนเสียงมากกว่าผู้ที่อยู่ในเมือง หรือในเขตกรุงเทพมหานคร⁹ ดังเช่นการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในจังหวัดขอนแก่น เขต 3 เมื่อ 18 เมษายน 2526 ปรากฏว่า จำนวนผู้ไปลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ไปเพราะถูกชักจูงถึงร้อยละ 92 ในขณะที่ผู้ไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกของตัวเองมีเพียงร้อยละ 8 เท่านั้น¹⁰

ค่านายุ พบว่าไม่มีความแตกต่างในเรื่องนี้มากนัก กล่าวคือ ผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี และ 50-59 ปี มีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงเท่า ๆ กัน โดยความสำนึกของตนเอง (ร้อยละ 91 และร้อยละ 90)

ด้านการศึกษาข้าราชการตำรวจ ที่มีการศึกษาจบโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานและอื่น ๆ (ระดับปริญญาตรี) ไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกด้วยตนเองสูงกว่าข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษากลุ่มอื่น (อัตราร้อยละ 100 และร้อยละ 97) ซึ่งมักจะไปลงคะแนนเสียงเพราะถูกระดม ค่านายได้ ข้าราชการตำรวจที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้วยความสำนึกของตนเองสูงกว่าข้าราชการตำรวจที่มีรายได้น้อย ซึ่งมีโอกาสที่จะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยการถูกระดมได้มากกว่า

⁹ สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ห่องแก้ว, พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, หน้า 136.

¹⁰ พรศักดิ์ ห่องแก้ว, การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น เขต 3 18 เมษายน 2526, หน้า 124.

ในด้านระยะเวลาในการประกอบอาชีพ ข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาการประกอบอาชีพตั้งแต่ 6-10 ปี มีความสำนึกตนเองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 1-5 ปี และ 10 ปีขึ้นไป

ผลสรุปข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาสูงและมีรายได้สูง มีความสำนึกของตนเองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แตกต่างไปจากข้าราชการตำรวจในระดับการศึกษาอื่นและรายได้น้อย แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและสังคมไม่ทำให้พฤติกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแตกต่างกันมากนัก

ตารางที่ 5.3 การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกของตนเอง และการถูกระดม
ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2526
จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

สถานทางเศรษฐกิจและสังคม	ประเภทของการลงคะแนน		ร้อยละ	จำนวน
	ความสำนึกของตนเอง	ถูกระดม		
<u>อายุ</u>				
20 - 29 ปี	91.5	4.9	46.0	184
30 - 39 ปี	86.2	13.8	41.8	167
40 - 49 ปี	65.7	14.3	7.0	28
50 - 59 ปี	90.5	9.5	5.3	21
<u>ระดับการศึกษา</u>				
ป.7 - พ.ศ. 3	85.9	14.1	17.6	71
ม.ศ. 5	91.7	8.3	18.0	72
ร.ร.ลดตัวร่วจ	89.0	10.9	43.3	173
ร.ร.นายสิบตัวร่วจ	84.6	15.4	3.3	13
ร.ร.นายร้อยตัวร่วจฯ	100.0	-	6.5	26
อื่น ๆ	97.8	2.2	11.3	45
<u>รายได้</u>				
ต่ำกว่า 3,000 บาท	90.1	9.9	63.2	253
3,001 - 6,000 บาท	90.2	9.8	33.0	132
6,001 - ขึ้นไป	100.0	-	3.2	15

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

สถานทางเศรษฐกิจและสังคม	ประเภทของการลงคะแนน			จำนวน
	-----	ร้อยละ	ร้อยละ	
	ความสำนึกของตนเอง			
	ถูกระดม			
<u>ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ</u>				
1 - 5 ปี	90.9	9.1	11.0	44
6 - 10 ปี	94.3	5.7	39.8	159
10 ปีขึ้นไป	87.3	12.7	49.2	197
เฉลี่ย	90.5	9.5	100.0	-
รวม	(362)	(38)	-	400

ปัจจัยทางค่านิยมและสังคมกับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองหรือตัวบุคคล

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทุกรัฐที่ผ่านมา ประเด็นที่มีการถกเถียง และวิพากษ์วิจารณ์กันมากก็คือ เรื่องที่ผู้สมัครบางคนสังกัดพรรคการเมือง ในขณะที่ผู้สมัครบางคนไม่ได้สังกัดพรรคการเมือง โดยที่กฎหมายเอื้ออำนวยให้จนกระทั่งการแข่งขันกลายเป็นการแข่งขันระหว่างพรรคการเมืองกับตัวบุคคล ทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเกิดความสับสนในการตัดสินใจว่าควร จะใช้เกณฑ์ใดเป็นเกณฑ์ที่จะช่วยให้การพิจารณาตัดสินใจเลือกผู้สมัคร กล่าวคือ ตัดสินใจเลือกตัว โดยคำนึงถึงพรรคเป็นเกณฑ์ หรือเลือกโดยคำนึงถึงบุคคลหรือผสมผสานระหว่างพรรคกับบุคคล

จากการวิจัยพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เมื่อปี 2522 และ ปี 2526 ปรากฏว่าผู้เลือกตั้งส่วนใหญ่นิยมที่จะเลือกตัวบุคคลมากกว่าที่จะเลือกเป็นพรรค¹¹ ดังนั้นประเด็นที่น่าสนใจ ในการเลือกตั้งของข้าราชการตำรวจก็คือ ผู้ไปลงคะแนนเสียงยังคงนิยมเลือกบุคคลมากกว่าเลือกพรรค หรือไม่ หรือเลือกผสมผสานระหว่างพรรคกับบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยคำนึงถึงทั้งพรรคและผู้สมัครรวมกันมากกว่าคำนึงถึงพรรคหรือตัวบุคคล คือ ร้อยละ 42 ระบุว่าเลือกโดยคำนึงถึงทั้งพรรคและผู้สมัครรวมกันเป็นเกณฑ์ในขณะที่ร้อยละ 32 ตอบว่าเลือกโดยคำนึงตัวบุคคล ส่วนผู้ที่ตอบว่า เลือกโดยคำนึงถึงพรรคเป็นเกณฑ์นั้นมีเพียงร้อยละ 25 (โปรดดูตารางที่ 5.4)

เมื่อจำแนกตามอายุ จากการวิจัยพบว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีอายุ 50-59 ปี มีแนวโน้มที่จะเลือกพรรคมากกว่าเลือกบุคคล และมากกว่าผู้ที่มีอายุต่ำลงมา ซึ่งผลการวิจัยไม่เป็นไป ในทำนองเดียวกันกับนวัตกรรมการศึกษาของ สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ห่องแก้ว เมื่อปี 2522 ซึ่งพบว่า ผู้ไปลงคะแนนเสียงยังมีอายุมากขึ้นซึ่งมีแนวโน้มที่จะเลือก

¹¹ สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ห่องแก้ว, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, หน้า 148-149.

โดยคำนึงถึงตัวบุคคลมากกว่าพรรค¹² ในขณะที่เวทีก็นข้าราชการตำรวจที่มีอายุ ระหว่าง 20-49 ปี มีแนวโน้มที่จะเลือกทั้งผู้สมัครและพรรคเป็นเกณฑ์มากกว่าผู้ที่มีอายุ 50-59 ปี

เมื่อพิจารณาในด้านการศึกษา ซึ่งน่าจะผลไม่น้อยต่อการตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งว่าจะเลือกโดยคำนึงถึงตัวบุคคลหรือพรรคเป็นเกณฑ์ หรือทั้งพรรคและตัวบุคคลเป็นเกณฑ์ ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีระดับการศึกษาสูงซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยสูงกว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีระดับการศึกษาต่ำ¹³ ควรจะเห็นความสำคัญของพรรคในการปกครองแบบประชาธิปไตย จึงน่าจะเลือกโดยคำนึงถึงพรรคมากกว่าตัวบุคคล จากการวิจัย พบว่า ข้าราชการตำรวจที่จบโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานและอื่น ๆ (ระดับปริญญาตรี) ส่วนใหญ่จะเลือกโดยคำนึงถึงทั้งตัวบุคคลและพรรคเป็นเกณฑ์ คือ ร้อยละ 57 และ ร้อยละ 53 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับโรงเรียนพลตำรวจและโรงเรียนร้อยละ 38 ตามลำดับ ผลจากการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้นี้จึงแสดงให้เห็นว่า ข้าราชการตำรวจมีแนวโน้มที่จะเลือกตั้งโดยคำนึงถึงทั้งพรรคและตัวบุคคลเป็นเกณฑ์มากกว่าที่จะเลือกตัวบุคคลหรือพรรคอย่างเดียว

ในคำบรรยายได้ และระยะเวลาในการประกอบอาชีพ จากการวิจัยสรุปได้ว่า มีความแตกต่างกันไม่มากนัก กล่าวคือ ข้าราชการตำรวจไม่ว่าจะมีรายได้น้อยหรือรายได้สูง และมีระยะเวลาในการประกอบอาชีพตั้งแต่ 1-10 ปีขึ้นไป ก็ยังคงเลือกตั้งโดยคำนึงถึงพรรคและบุคคลเป็นเกณฑ์

จากการศึกษาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การศึกษา และอายุ มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งโดยคำนึงถึงพรรคและตัวบุคคลเป็นเกณฑ์ ส่วนในเรื่องรายได้ และระยะเวลาในการประกอบอาชีพไม่มีความแตกต่างกันมากนัก

¹² สุจิต นุชงการ และ พรศักดิ์ ห่องแก้ว, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, หน้า 85.

¹³ จิรายุทธ วัจนะรัตน์, "การไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2528 เขตบางขุนเทียนกรุงเทพมหานคร", หน้า 219.

ตารางที่ 5.4 อัตราร้อยละของการเลือกพรรค-เลือกบุคคล จำนวนตามฐานทาง
เศรษฐกิจและสังคม

จำนวนตาม	เลือกพรรค	เลือกบุคคล	เลือกคณะกัน	รวม	จำนวน
<u>อายุ</u>					
20 - 29 ปี	17.4	38.6	44.0	46.0	184
30 - 39 ปี	31.1	26.9	42.0	41.8	167
40 - 49 ปี	25.0	32.1	42.9	7.0	28
50 - 59 ปี	47.6	23.8	28.6	5.3	21
<u>ระดับการศึกษา</u>					
ป.7 - ม.ศ. 3	24.0	29.5	46.5	17.8	71
ม.ศ. 5	26.4	20.8	52.8	18.0	72
ร.ร.พลตำรวจ	24.3	44.5	31.2	43.3	173
ร.ร.นายสิบตำรวจ	23.0	23.5	38.5	3.3	13
ร.ร.นายร้อยตำรวจฯ	27.0	15.3	57.7	6.5	26
อื่น ๆ	28.9	17.8	53.3	11.3	45
<u>รายได้</u>					
ต่ำกว่า 3,000 บาท	21.0	36.0	43.0	63.3	253
3,001 - 6,000 บาท	33.3	25.7	41.0	33.0	132
6,001 - ขึ้นไป	26.7	33.3	40.0	3.7	15
<u>ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ</u>					
1 - 5 ปี	29.5	34.1	36.4	11.0	44
6 - 10 ปี	19.5	39.6	40.9	39.8	159
10 ปีขึ้นไป	29.0	26.3	44.7	49.3	197
เฉลี่ย	25.2	32.5	42.2	100.0	-
รวม	101	130	169	-	400

ความนิยมพรรคและตัวบุคคล

จากข้อมูลข้างต้นบ่งชี้ว่า ชีวราชการตำรวจนครบาลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่า มีความรู้ทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองมากกว่า มักให้ความสำคัญในการลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคและตัวบุคคลเป็นเกณฑ์สำคัญ

อย่างไรก็ตาม หากเราพิจารณาถึงความแตกต่างความนิยมพรรคการเมืองและความนิยมหัวหน้าพรรคการเมือง จากข้อมูลข้างต้นจะพบว่า นายสมิคร สุนทรเวช และพรรคประชาธิปัตย์ไทยได้รับความนิยมสูงมาก (ร้อยละ 64 และร้อยละ 57) ซึ่งต่างกับผลการศึกษาของจรรยา สุภาพ และพรศักดิ์ ห่องแก้ว ที่ได้ศึกษาในพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดมุกดาหารที่พบว่า ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และพรรคกิจสังคม ได้รับความนิยมสูงมาก¹⁴ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วงนั้นพรรคประชาธิปัตย์ไทยและนายสมิคร สุนทรเวช ได้รับความนิยมอย่างสูงมากในการเลือกตั้งในเขตกรุงเทพฯ และสมาชิกของพรรคประชาธิปัตย์ไทย ได้รับเลือกให้เข้าไปใช้สิทธิใช้เสียงแทนประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมากถึง 19 เสียง นอกจากนี้แง่ของความสัมพันธ์กับตำรวจในระยะสั้น นายสมิคร สุนทรเวช ได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และผลงานที่นายสมิคร สุนทรเวช ได้สร้างให้ตำรวจเห็นคือ การสร้างที่พักให้กับข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อย ซึ่งคู่นี้ได้จากเหตุผลที่ชอบหัวหน้าพรรคการเมือง พบว่าชีวราชการตำรวจนครบาลส่วนมากในเหตุผลว่าชอบหัวหน้าพรรคการเมืองเพราะผลงานที่นำมาเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 32) รองลงมาได้แก่ชอบเพราะมีความรู้ความสามารถและพอใจในนโยบายพรรคตามลำดับ (ร้อยละ 22 และร้อยละ 21 ตามลำดับ ดูรายละเอียดตามตารางที่ 5.6) และเมื่อพิจารณาเหตุผลที่ชอบหัวหน้าพรรคการเมือง จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม จะพบว่าชีวราชการ

¹⁴จรรยา สุภาพ และพรศักดิ์ ห่องแก้ว, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและการบริหารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ; ศึกษาจากกรณีการเลือกตั้งนาคำแหน่งที่ว่างของจังหวัดบุรีรัมย์ 28 สิงหาคม 2526, หน้า 134.

ตำรวจที่มีช่วงอายุระหว่าง 20-29 ปี ให้เหตุผลชอบหัวหน้าพรรคการเมืองเพราะผลงานที่ผ่านภาคี และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ (ร้อยละ 37.0 และร้อยละ 25.0 ตามลำดับ) สำหรับกลุ่มที่มีช่วงอายุสูงขึ้นมา ให้เหตุผลที่ชอบหัวหน้าพรรคการเมืองเพราะผลงานที่ผ่านภาคีมีความแตกต่างกันไม่มากนัก (ร้อยละ 28.0 และร้อยละ 25.0 ตามลำดับ)

ในด้านการศึกษา ข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาระดับค่าและระดับปานกลาง ป.7-ม.ศ.3, ม.ศ.5, ร.ร.พลตำรวจ และ ร.ร.นายสิบตำรวจ ให้เหตุผลที่ชอบหัวหน้าพรรคการเมือง เพราะผลงานคือในอัตราที่สูงกว่าข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาจบ ร.ร.นายร้อยตำรวจสามพราน และระดับปริญญา (ดูรายละเอียดตามตารางที่ 5.6)

ด้านรายได้ ข้าราชการตำรวจนครบาลที่ระดับรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท และ 3,001-6,000 บาทต่อเดือน ให้เหตุผลเพราะผลงานที่ผ่านภาคีในอัตราร้อยละที่สูงกว่า ข้าราชการตำรวจที่มีรายได้สูงกว่า 6,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 36,25 และ 20 ตามลำดับ)

ในด้านระยะเวลาในการประกอบอาชีพ ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพตั้งแต่ 6-10 ปีขึ้นไป ให้เหตุผลที่ชอบหัวหน้าพรรคการเมือง เพราะผลงานที่ผ่านภาคีในอัตราร้อยละที่สูงกว่าผู้ที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปและ 1-5 ปี (ร้อยละ 46, 23 และ 18 ตามลำดับ)

โดยสรุป ข้าราชการตำรวจนครบาลชั้นผู้น้อยที่มีช่วงอายุในวัยหนุ่มระดับการศึกษาต่ำ เป็นผู้มีรายได้และระยะเวลาในการประกอบอาชีพตั้งแต่ 6-10 ปีขึ้นไป จะให้เหตุผลในการชอบหัวหน้าพรรคการเมือง เพราะผลงานที่ผ่านภาคีในอัตราที่สูงกว่าข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่อยู่วัยผู้ใหญ่ เป็นผู้มีรายได้สูง มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (ดูรายละเอียดตามตารางที่ 5.6)

นอกจากนี้แล้วหากจะมองวิเคราะห์กันไปในส่วนลึกถึงสภาพลักษณะความเป็นผู้นำ (leadership) ส่วนตัวของแต่ละบุคคลแล้ว ในกรณีของนายสมัคร สุนทรเวช ซึ่งได้รับ

ความนิยมจากข้าราชการตำรวจ โดยพิจารณาจากเหตุผลที่กล่าวว่าเพราะผลงานที่ผ่านมามีความรู้ความสามารถ สิ่งเหล่านี้ผู้ศึกษาได้จากการวิจัยและข้อมูลโดยตรง ซึ่งผลงานที่ผ่านมาของผู้นำพรรคการเมืองนี้กระทบโดยตรงและเห็นผลประโยชน์ได้ชัดมากกว่าหน่วยงานอื่น เช่น กรณีสร้างอาคารที่พักให้กับข้าราชการตำรวจ และเพิ่มสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับข้าราชการตำรวจเป็นอย่างมาก อีกทั้งลักษณะเฉพาะตัวก็เพิ่มลักษณะแบบชวาจิด ในเรื่องของความมั่นคงแน่นอน มีลักษณะในการทำงานแบบแสดงออกให้ทุกคนรับรู้ กล้าได้กล้าเสีย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นลักษณะที่พึงพอใจแก่พวกบรรดาข้าราชการทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบรรดาพวกข้าราชการทหารและตำรวจ ซึ่งมีลักษณะการทำงานที่คล้ายคลึงกัน อีกประเด็นหนึ่งที่น่าจะนำมาวินิจฉัยในทางเฉพาะตัวได้ว่า ในตลอดเวลาที่พรรคการเมืองนี้ และผู้นำการเมืองของพรรคนี้ มีตำแหน่งหน้าที่ในคณะรัฐบาลได้หนุนบทบาทการทำงานของข้าราชการประจำ ทั้งในด้านความมั่นคงและการปฏิบัติหน้าที่ มีการส่งเสริมและไม่พยายามที่จะไปควบคุมหรือเปลี่ยนระบบต่าง ๆ ของข้าราชการประจำ ซึ่งก็ตรงกับลักษณะการทำงานของข้าราชการประจำ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะชอบระบบการทำงานที่เป็นแบบอนุรักษ์นิยม และเป็นลักษณะแบบ status quo ผู้นำคนนี้ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเดิมเหล่านี้ ซึ่งแตกต่างจากผู้นำพรรคการเมืองคนอื่น ๆ เมื่อมีตำแหน่งในรัฐบาลก็พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงระบบราชการพยายามโจมตีหรือเข้าไปวุ่นวายแก้ไขในระบบต่างๆ ของการทำงานของข้าราชการประจำ ข้าราชการตำรวจเองก็เป็นลักษณะของข้าราชการประจำประเภทหนึ่ง ย่อมจะต้องมีลักษณะในการทำงานเช่นเดียวกับข้าราชการประจำทั่วไป ก็ย่อมจะเกิดความรู้สึกนิยมชมชอบ และพอใจในการทำงานของผู้นำพรรคการเมืองที่เข้ามามีส่วนช่วยเหลือกลุ่มของตน ผู้ศึกษาจึงเห็นว่านอกจากผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างแล้ว ก็น่าที่จะมีประเด็นในเรื่องลักษณะเฉพาะกิจและการทำงาน ซึ่งน่าจะมีส่วนให้ข้าราชการตำรวจพึงพอใจได้อีกลักษณะหนึ่งเช่นกัน

ตารางที่ 5.5 อัตราร้อยละความนิยมพรรคการเมืองและหัวหน้าพรรคการเมือง

พรรค/ หัวหน้าพรรค	คะแนนนิยม	เฉลี่ย
ชาติไทย	1.8	1.6
พลตรีประมาธ อภิเรกสาร	1.3	
ประชาธิปัตย์	8.8	7.3
นายพิชัย รัตตกุล	5.7	
ประชากรไทย	57.1	60.9
นายสมัคร สุนทรเวช	64.7	
ชาติประชาธิปไตย	1.8	1.9
พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์	2.0	

ตารางที่ 5.6 เหตุผลที่ขอหัวหน้าพรรคการเมือง จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

	จำนวนตาม							
	1	2	3	4	5	6	อื่น ๆ	รวม
<u>อายุ</u>								
20 - 29 ปี	15.8	37.0	4.4	6.0	25.0	2.7	9.2	46.0
30 - 39 ปี	27.5	28.1	9.0	10.2	18.0	-	10.2	41.8
40 - 49 ปี	17.9	25.0	7.1	14.3	21.4	-	14.3	7.0
50 - 59 ปี	23.8	28.6	14.3	4.8	28.6	-	-	5.2
<u>ระดับการศึกษา</u>								
ป.7 - ม.ศ. 3	21.1	32.4	7.0	11.3	14.1	2.8	11.3	18.7
ม.ศ. 5	16.7	11.1	4.2	9.7	44.4	1.4	12.5	18.0
ร.ร. หลต้าวรจ	22.5	45.7	9.4	5.2	13.9	0.6	5.8	43.2
ร.ร. นายสีบต้าวรจ	23.1	46.2	7.7	7.7	15.4	-	-	3.3
ร.ร. นายร้อยต้าวรจ	19.2	23.1	-	11.5	30.8	-	15.4	6.5
อื่น ๆ	24.4	13.3	6.7	11.1	26.7	2.2	15.6	11.2
<u>รายได้</u>								
ต่ำกว่า 3,000 บาท	19.4	3.6	5.5	6.7	21.7	1.6	9.1	63.3
3,001 - 6,000 บาท	25	25.8	6.8	11.4	21.2	0.8	9.1	33.0
6,000 บาท ขึ้นไป	20	20	-	6.7	33.3	-	20	3.7

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

จำแนกตาม	1	2	3	4	5	6	อื่นๆ	รวม
ระยะเวลาในการ								
ประกอบอาชีพ								
1 - 5 ปี	18.2	18.2	11.4	11.4	27.3	6.8	6.8	11.0
6 - 10 ปี	19.5	46.5	2.5	6.3	13.8	1.3	10.1	39.8
10 ปี ขึ้นไป	23.4	23.4	7.1	9.1	27.4	-	96	49.2
เฉลี่ย	21.2	32.0	5.8	8.3	22.0	1.2	9.5	100.0
รวม	85	128	23	33	88	8	38	400

ปัจจัยทางค่านิยมธุรกิจและสังคมกับระยะเวลาในการตัดสินใจ

ประเด็นต่อไปที่น่าสนใจและจะได้ทำการศึกษาวิจัย คือ ระยะเวลาในการตัดสินใจว่า มีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมมากน้อยเพียงใด ดังผลการศึกษาของ ลาซาร์สเฟลด์ ที่พบว่า ผู้ที่มีข่าวสารข้อมูลทางการเมืองสูง ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองสูงน่าจะตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ได้รวดเร็วกว่าผู้ที่มีสถานภาพต่ำกว่า นอกจากนั้น เขายังพบว่าผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ อาจถูกกดดันหรือชักจูงจากฝ่ายต่าง ๆ ให้เลือกผู้สมัครที่แต่ละฝ่ายสนับสนุนอยู่ได้ง่ายกว่า ทำให้ผู้เลือกตั้งเกิดความยุ่งยากใจในการตัดสินใจ และมักจะต้องตัดสินใจล่าช้าโดยส่วนใหญ่จะตัดสินใจในวันเลือกตั้ง¹⁵

¹⁵ Lazarsfeld, Bernard, and Gaudet, The People's Choice : How the Voter Makes Up His Mind in a Presidential Campaign, p.35.

จากการวิจัย ปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 50 จะทำการตัดสินใจเลือกผู้สมัครไว้ล่วงหน้า (1 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง) ส่วนร้อยละ 41 ระบุว่าได้ตัดสินใจในวันเลือกตั้ง โดยมีผู้ตอบว่าตัดสินใจในวันเลือกตั้งร้อยละ 8 เท่านั้น

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน ของข้าราชการตำรวจนครบาลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะพบว่า ในด้านอายุ ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในช่องอายุใดจะตัดสินใจล่วงหน้าไว้ก่อน โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจที่มีช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี และ 40-49 ปี (อัตราร้อยละ 58 และร้อยละ 53 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา จะเห็นได้ว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีการศึกษาในระดับจบการศึกษาโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานและอื่น ๆ (ระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี) ส่วนใหญ่ร้อยละ 42 จะทำการตัดสินใจไว้ล่วงหน้ามาแล้วในอัตราที่ต่ำกว่าข้าราชการตำรวจนครบาลนั้น การศึกษาระดับ ป.7-ม.ศ. 3 หรือ ม.ศ. 5 ในอัตราร้อยละ 59 และ 68 ตามลำดับ สำหรับผู้ที่ตัดสินใจในวันเลือกตั้งหรือใกล้วันเลือกตั้งพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จะทำการตัดสินใจได้ดีกว่าข้าราชการตำรวจที่จบการศึกษาในระดับอื่น ๆ กล่าวคือ ข้าราชการตำรวจที่จบจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน จะทำการตัดสินใจใกล้วันเลือกตั้งในอัตราร้อยละ 53 และทำการตัดสินใจในวันเลือกตั้ง 3 เท่านั้น และข้าราชการที่มีระดับการศึกษา ป.7-ม.ศ. 3 จะทำการตัดสินใจในวันเลือกตั้ง ในอัตราที่มากกว่าข้าราชการตำรวจในระดับการศึกษาอื่น ๆ คือ อัตราร้อยละ 15 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มในการตัดสินใจได้รวดเร็วกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ในด้านรายได้ ถึงแม้ระดับรายได้จะไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในระยะเวลาของการตัดสินใจมากนัก แต่จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีระดับรายได้ต่ำ มีจำนวนการตัดสินใจไว้ก่อนล่วงหน้าอยู่ในอัตราที่น้อยกว่าผู้ที่มีระดับรายได้ 3,001-6,000 บาท แต่มีจำนวนเท่ากับผู้ที่มียาได้สูงกว่า 6,000 บาทขึ้นไป

ส่วนระยะเวลาในการประกอบอาชีพ พบว่า ชีวราชการตำรวที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จะทำการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าในอัตราที่สูงกว่าชีวราชการตำรวที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 1-5 ปี และ 6-10 ปี ในอัตราร้อยละ 59 ขณะที่อีกก็เป็นกลุ่มชีวราชการตำรวที่ทำการตัดสินใจในวันเลือกตั้งในอัตราที่สูงกว่าคือ ร้อยละ 12

จากผลการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ชีวราชการตำรวนครบาลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมปกติธรรมดา มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจได้รวดเร็วกว่าชีวราชการที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ซึ่งมักจะถูกชักจูงให้เลือกผู้สมัครคนหนึ่งคนใดได้ง่ายกว่าจึงทำการตัดสินใจได้ล่าช้า โดยมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจในวันเลือกตั้ง ผลการวิจัยที่ได้จึงมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ลาซาร์เฟลด์ ที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น

ตารางที่ 5.7 อัตราร้อยละของช่วงเวลาการตัดสินใจ จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

จำแนกตาม	เลือกพรรค	เลือกบุคคล	เลือกคณะ	รวม	จำนวน
<u>อายุ</u>					
20 - 29 ปี	43.5	51.1	5.4	16.0	184
30 - 39 ปี	58.1	32.3	9.6	41.8	167
40 - 49 ปี	53.6	32.1	14.3	7.0	28
50 - 59 ปี	42.9	38.1	19.0	5.3	21
<u>ระดับการศึกษา</u>					
ป.7 - ม.ศ. 3	59.2	25.4	15.5	17.8	71
ม.ศ. 5	68.1	29.2	2.8	18.0	72
ร.ร.พลตำรวจ	43.4	49.1	7.5	43.3	173
ร.ร.นายสิบตำรวจ	38.5	46.2	15.4	3.3	13
ร.ร.นายร้อยตำรวจสามพราน	42.3	53.8	3.8	6.5	26
อื่น ๆ	42.2	46.7	11.1	11.3	45
<u>รายได้</u>					
ต่ำกว่า 3,000 บาท	46.2	46.2	7.6	63.3	253
3,001 - 6,000 บาท	58.31	31.8	9.8	33.0	132
6,001 - ขึ้นไป	46.7	40.0	13.3	3.7	15
<u>ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ</u>					
1 - 5 ปี	43.2	47.7	9.1	11.0	44
6 - 10 ปี	40.9	55.3	3.8	39.8	159
10 ปีขึ้นไป	59.4	28.4	12.2	49.3	197
เฉลี่ย	201	165	342	-	400
รวม	(50.3)	(41.3)	(8.5)	(100.0)	-

2. ความรู้สึกทางการเมืองกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ทัศนคติและความรู้สึกต่อรัฐบาลและระบบการเมือง เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองที่สำคัญอันหนึ่ง ในส่วนที่เป็นพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งนั้น ความรู้สึกชอบพอเลื่อมใสในระบบการเมืองในกระบวนการทางการเมือง และในตัวผู้นำทางการเมืองจะเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง รวมทั้งการไปออกเสียงเลือกตั้ง ถ้าผู้ใดมีความรู้สึกหรือทัศนคติไม่ดีต่อระบบการเมือง ไม่เลื่อมใสเชื่อใจในรูปแบบการปกครอง ขาดศรัทธาในตัวผู้นำทางการเมืองมักจะมีแนวโน้มที่จะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับทางการเมือง มีความกระตือรือร้นน้อยที่จะไปลงคะแนนเสียง ถ้าความรู้สึกเช่นนี้มีมากอาจมีผลให้บุคคลนั้นเกิดความเบื่อหน่ายทางการเมืองและปลีกตัวออกไปจากวงการเมือง (alienation) ได้ กรณีของประเทศไทยนั้นมักจะได้อันถึงการแสดงความไม่พอใจในระบบการเมืองอยู่เสมอ โดยมองเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องเลวร้ายสกปรกนักการเมืองขาดความรับผิดชอบและรัฐบาลเองไม่สามารถแก้ไขปัญหาอะไรได้ ความรู้สึกเช่นนี้ค่อนข้างมีอยู่ทั่วไปในหมู่ของคนที่มีความสนใจในเรื่องราวทางการเมือง ดังนั้นประเด็นที่น่าสนใจก็คือ ข้าราชการตำรวจนครบาลซึ่งมีความตั้งใจไปลงคะแนนเสียงในอัตราสูงมีทัศนคติต่อรัฐบาลหรือก่อนโยบายของรัฐบาลอย่างไร โดยปรกตินั้น การที่ประชาชนมีทัศนคติในแง่ดีต่อรัฐบาลและก่อนโยบายของรัฐบาล จะเป็นฐานที่มาที่สำคัญของ "การสนับสนุน" ต่อระบบการเมือง ซึ่งรวมถึงการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วย

เนื่องจากถูกจำกัดโดยขอบเขตของการวิจัย ผู้วิจัยได้ถามความรู้สึกในเรื่องความรู้สึกที่มีต่อการเมืองของข้าราชการตำรวจนครบาล จากบรรดาคำถาม 2 คำถามที่ใช้เป็นตัวช่วยในการหยั่งทัศนคติของข้าราชการตำรวจนครบาลกลุ่มตัวอย่าง พบว่าข้าราชการตำรวจนครบาลกลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกที่ค่อนข้างไม่พอใจ ก่อนนโยบายของการแก้ปัญหาของรัฐบาลอยู่ในอัตราที่สูง (อัตราร้อยละ 40) ความรู้สึกต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมา ในอัตราร้อยละที่สูงเช่นกัน (อัตราร้อยละ 37) โดยสรุป กล่าวได้ว่าข้าราชการตำรวจนครบาลกลุ่มตัวอย่าง มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อก่อนนโยบายการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและปากท้องของประชาชนและการปฏิบัติงานของรัฐบาล (ดูรายละเอียดตารางที่ 5.8)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด โดยจำแนกทัศนคติต่อนโยบายของรัฐบาลและต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของข้าราชการตำรวจนครบาล ในด้านอายุ ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีช่วงอายุ 20-29 ปี และ 30-39 ปี มีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่พอใจ ต่อนโยบายการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและปากท้องของประชาชนของรัฐบาลในอัตราร้อยละ 49.5 และ 35.9 ตามลำดับ ส่วนข้าราชการตำรวจที่มีช่วงอายุ 40-49 ปี และ 50-59 ปี มีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่พอใจต่อนโยบายการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและปากท้องของประชาชนของรัฐบาลในอัตราที่ลดลงคือร้อยละ 25.0 และร้อยละ 23.8 ตามลำดับ

ในด้านระดับการศึกษา จากการวิจัยปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีระดับการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานและอื่น ๆ (ระดับปริญญาตรี จบนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์) มีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่พอใจต่อนโยบายการแก้ปัญหาของรัฐบาลในอัตราที่สูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำคือร้อยละ 34 และ ร้อยละ 55 ส่วนข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีระดับการศึกษา ป.7-ม.ศ. 3 และ ม.ศ. 5 มีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่พอใจต่อนโยบายการแก้ปัญหาของรัฐบาลในอัตราร้อยละ 23 และ 34 ตามลำดับ

ในด้านรายได้ จากการวิจัยปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันมากนักระหว่างข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทลงมา และ 6,000 บาทขึ้นไป (อัตราร้อยละ 45 และอัตราร้อยละ 40 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระยะเวลาในการประกอบอาชีพ ของข้าราชการตำรวจนครบาลพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการตั้งแต่ 6-10 ปี มีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่พอใจสูงต่อนโยบายการแก้ปัญหาของรัฐบาลคืออัตราร้อยละ 53 รองลงมาได้แก่ ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มักจะไม่แสดงทัศนคติทั้งในทางบวกหรือทางลบต่อนโยบายการแก้ปัญหาของรัฐบาล

จากการวิจัยทัศนคติของข้าราชการตำรวจนครบาล ต่อนโยบายการแก้ปัญหาของรัฐบาล แสดงให้เห็นว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีอายุมากจะมีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่พอ

ใจก่อนนโยบายการแก้ปัญหาของรัฐบาลน้อยกว่าข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีอายุน้อย ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่พอใจสูงกว่าข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีระดับการศึกษาต่ำ และข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีอายุราชการอยู่ในช่วง 6-10 ปี จะมีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่พอใจสูง ส่วนข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมักจะมีทัศนคติที่ค่อนข้างเป็นกลาง ส่วนในเรื่องระดับรายได้ของข้าราชการตำรวจนครบาลนั้น เป็นปัจจัยกำหนดความแตกต่างได้เพียงเล็กน้อย กล่าวโดยสรุป ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีทัศนคติต่อนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลคือว่าข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ จรรยา สุภาพ และ พรศักดิ์ ห่องแก้ว¹⁶

ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

จากการวิจัย พบว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลอยู่ในระดับปกติธรรมดาในอัตราร้อยละ 37 และค่อนข้างเลว (ไม่มีประสิทธิภาพ) อัตราร้อยละ 32 ส่วนข้าราชการตำรวจที่มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลในระดับค่อนข้างดี เพียงอัตราร้อยละ 6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การบริหารงานของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมามีขาดประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด โดยจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม จากการวิจัยพบว่า ในด้านอายุ ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีช่วงอายุระหว่าง 50-59 ปี มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลอยู่ในระดับปกติธรรมดาอัตราร้อยละ 61 สูงกว่าข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีช่วงอายุ 20-29 ปี (อัตราร้อยละ 31) และเป็นที่น่าสนใจที่ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีช่วงอายุ 20-29 ปี จะมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลว่าค่อนข้างไม่มีประสิทธิภาพ

¹⁶พรศักดิ์ ห่องแก้ว และจรรยา สุภาพ, การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ 18 สิงหาคม 2526, หน้า 149.

ในด้านการศึกษา พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาสูงและระดับการศึกษาต่ำ มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลอยู่ในระดับปกติธรรมดาไม่แตกต่างกันมากนัก คือข้าราชการตำรวจทั้งหมด ร.ร.นายร้อยตำรวจสามพราน มีอัตราร้อยละ 46 ข้าราชการตำรวจทั้งหมด ป.7-ม.ศ. 3 มีอัตราร้อยละ 45 แต่เป็นที่น่าสนใจแก่ข้าราชการตำรวจทั้งหมด ร.ร.พลตำรวจมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลว่าปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 41)

ในด้านรายได้ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับรายได้สูงมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลอยู่ในอัตราที่สูงกว่าข้าราชการตำรวจที่มีรายได้ในระดับต่ำและปกติธรรมดา คือ (อัตราร้อยละ 53 อัตราร้อยละ 42 และอัตราร้อยละ 34 ตามลำดับ)

ส่วนในด้านอายุราชการ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 1-5 ปี มีทัศนคติที่ผิดปกติธรรมดาต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาล ในอัตราที่สูงกว่าข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 10 ปีขึ้นไป ซึ่งน่าสนใจแก่ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 6-10 ปีจะมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลในด้านลบมากกว่า คือเห็นว่าการปฏิบัติงานของรัฐบาลไม่มีประสิทธิภาพไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ในอัตราร้อยละ 45 ซึ่งสูงกว่าข้าราชการที่มีอายุราชการ 1-5 ปี และ 10 ปีขึ้นไป

จากการวิจัย ทัศนคติของข้าราชการตำรวจนครบาลต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาล แสดงให้เห็นว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีอายุมากมีทัศนคติที่ต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลมากกว่าข้าราชการที่มีอายุน้อย แต่ไม่มีความแตกต่างในด้านการศึกษา ข้าราชการตำรวจที่มีรายได้สูงจะมีทัศนคติที่ต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลมากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีรายได้ต่ำ และข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 1-5 ปี มีทัศนคติที่ต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลมากกว่าข้าราชการตำรวจที่อายุราชการมากกว่า 5 ปีขึ้นไป

กล่าวโดยทั่วไป สรุปได้ว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลมีทัศนคติปกติธรรมดาต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลโดยทั่วไป และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนโยบายการแก้ไขของรัฐบาล

ทัศนคติต่อการเลือกตั้งและข้อ ส.ส.

นอกเหนือจากทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาล และนโยบายการแก้ปัญหาของรัฐบาลแล้ว ทัศนคติของข้าราชการตำรวจนครบาลกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเลือกตั้ง และทัศนคติที่มีต่อ ส.ส. ก็เป็นสิ่งที่น่าพิงการศึกษาด้วย เพราะอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของข้าราชการตำรวจนครบาลกลุ่มตัวอย่าง

จากการสอบถามข้าราชการตำรวจนครบาลตัวอย่างว่า "ระหว่างมีการเลือกตั้งกับไม่มีการเลือกตั้งอย่างใดดีกว่ากัน" ข้าราชการตำรวจนครบาลตัวอย่างตอบว่ามีการเลือกตั้งดีกว่า ร้อยละ 67 โดยให้เหตุผลว่า เพื่อที่จะได้บุคคลไปเป็นปากเสียงแทนตน (ร้อยละ 27) เป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย (ร้อยละ 28) เป็นการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารประเทศ (ร้อยละ 24) นอกจากนี้อีกจำนวนเล็กน้อยให้เหตุผลว่า เพื่อส่งเสริมความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนอยากได้ ส.ส. ที่ดีมีความรับผิดชอบ และเพื่อได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถไปควบคุมรัฐบาล

ส่วนข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีทัศนคติในทางลบต่อการเลือกตั้ง ซึ่งมีจำนวนอัตราร้อยละ 32 เห็นว่า ส.ส. ทำให้บ้านเมืองวุ่นวาย (ร้อยละ 54) การเลือกตั้ง ส.ส. ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ (ร้อยละ 27) สร้างความวุ่นวายให้แก่ประชาชน (ร้อยละ 8) อีกจำนวนเล็กน้อยให้เหตุผลว่าไม่เห็นด้วยต่อการปกครองแบบนี้ ไม่สร้างสรรประเทศให้เจริญกว่าที่เป็นอยู่ ทัศนคติที่มุ่งเน้นงมงายและงมงายดังกล่าวมีลักษณะคล้ายคลึงกับการศึกษาของ จรูญ สุภาพ และพรศักดิ์ ห่องแก้ว¹⁷

สำหรับทัศนคติที่มีต่อ ส.ส. โดยเฉพาะอย่างยิ่งของการช่วยทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนโดยส่วนรวมนั้น ข้าราชการตำรวจนครบาลกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ส.ส. ในเขต

¹⁷ จรูญ สุภาพ และพรศักดิ์ ห่องแก้ว, พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง จังหวัดบุรีรัมย์ 28 สิงหาคม 2526, หน้า 149.

ของตนยังห้าประโยชน์ให้กับชุมชนน้อยมาก (อัตราร้อยละ 48) ข้าราชการตำรวจนครบาล
ที่มีความเห็นว่า ส.ส. ห้าประโยชน์ให้แก่ชุมชนค่อนข้างมากนั้นมีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด โดยจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
ในเรื่องของทัศนคติที่มีต่อการเลือกตั้ง พบว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีช่วงอายุ 30-39
ปี และ 50-59 ปี มีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้งคือ อัตราร้อยละ 72 และอัตราร้อยละ 71
ตามลำดับ ส่วนข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีช่วงอายุ 20-29 ปี มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการ
เลือกตั้งสูงกว่าข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีอายุมากคืออัตราร้อยละ 38 ในด้านการศึกษา
พบว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีการศึกษาระดับสูงและระดับต่ำมีทัศนคติต่อการเลือกตั้ง
ไม่แตกต่างกันมากนัก ในด้านรายได้ พบว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีรายได้สูงกว่า
6,000 บาทขึ้นไป มีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้งในอัตราที่สูงกว่าข้าราชการตำรวจนครบาลที่
มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทลงมา คือ อัตราร้อยละ 86 และอัตราร้อยละ 62 ตาม
ลำดับ ในเรื่องอายุราชการ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการระหว่าง 1-5 ปี มี
ทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้งในอัตราที่สูงกว่าข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 6-10 ปี และ
10 ปีขึ้นไป คืออัตราร้อยละ 86 (โปรดดูตารางที่ 5.11)

ส่วนในเรื่องของทัศนคติที่มีต่อ ส.ส. นั้นปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจที่อายุน้อย
มีความไม่พอใจในบทบาทของ ส.ส. คล้ายคลึงกับข้าราชการตำรวจที่สูงอายุ คือข้าราชการ
ตำรวจที่มีอายุ 20-29 ปี ร้อยละ 52 ยอมรับว่าตนไม่พอใจในบทบาทของ ส.ส.
อย่างมากพอ ๆ กับ ข้าราชการตำรวจที่มีอายุ 50-59 ปี ในขณะที่ข้าราชการตำรวจที่มี
อายุ 30-39 ปี มีความไม่พอใจต่อบทบาทของ ส.ส. ในอัตราที่มากกว่า ข้าราชการ
ตำรวจที่มีอายุ 40-49 ปี คือร้อยละ 45 และร้อยละ 39 ตามลำดับ ส่วนในด้านการศึกษา
และรายได้ปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาต่ำและมีรายได้น้อยมีทัศนคติที่ค่อนข้าง
ไม่พอใจต่อบทบาทของ ส.ส. ไม่แตกต่างจากข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาสูงและมีรายได้
สูง ส่วนเรื่องอายุราชการ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการระหว่าง 6-10 ปีจะ
มีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่พอใจต่อบทบาทของ ส.ส. ในอัตราที่สูงกว่าข้าราชการตำรวจที่มีอายุ
ราชการ 1-5 ปี และ 10 ปีขึ้นไป คือในอัตราร้อยละ 61 (โปรดดูตารางที่ 5.10)

ตารางที่ 5.8 (ต่อ)

จำแนกตาม	1	2	3	4	5	รวม	จำนวน
<u>รายได้</u>							
ต่ำกว่า 3,000 บาท	20.9	37.9	34.4	6.7	-	63.3	253
3,001 - 6,000 บาท	31.8	22.0	42.4	3.8	-	33.0	132
6,001 - ขึ้นไป	6.7	26.7	53.3	13.3	-	3.7	15
<u>ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ</u>							
1 - 5 ปี	15.9	25.0	52.3	6.8	-	11.0	44
6 - 10 ปี	23.3	45.9	24.5	6.3	-	39.7	159
10 ปีขึ้นไป	26.4	22.8	45.2	5.6	-	49.3	197
เฉลี่ย	24.0	32.3	37.7	6.0	-	100.0	-
รวม	96	129	151	24	-	-	400

ตารางที่ 5.9 หัสนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บเป็นจำนวนผู้ตอบ 5 = คีมาก 4 = ค่อนข้าง คี 3 = ระดับปกติธรรมดา 2 = ค่อนข้างเลว (ไม่มีประสิทธิภาพ) 1 = เลว (โกงกิน, แหยงอำนาจ)

จำแนกตาม	1	2	3	4	5	รวม	จำนวน
<u>อายุ</u>							
20 - 29 ปี	4.7	18.5	10.3	49.5	16.8	46.0	184
30 - 39 ปี	3.6	13.8	28.7	35.9	18.0	41.8	167
40 - 49 ปี	-	24.3	35.7	25.0	25.0	7.0	28
50 - 59 ปี	4.8	28.6	28.6	23.8	14.3	5.2	21
<u>ระดับการศึกษา</u>							
ป.7 - ม.ศ. 3	4.2	14.1	33.8	23.4	1.4	17.8	71
ม.ศ. 5	5.6	30.6	9.7	34.6	19.4	18.0	72
ร.ร.พลตำรวจ	4.6	14.5	17.9	48.6	14.4	43.2	173
ร.ร.นายสิบตำรวจ	-	38.5	46.2	15.3	-	3.3	26
ร.ร.นายร้อยตำรวจสามพราน	-	11.5	26.9	34.7	26.9	6.0	26
อื่น ๆ	2.2	4.4	17.8	55.6	21.4	11.2	45
<u>รายได้</u>							
ต่ำกว่า 3,000 บาท	3.6	18.2	15.8	45.8	16.6	63.3	253
3,001 - 6,000 บาท	2.8	15.2	28.0	31.1	20.5	33.0	132
6,001 - ขึ้นไป	-	6.7	40.0	40.0	13.3	3.7	15

ตารางที่ 5.9 (ต่อ)

จำแนกตาม	1	2	3	4	5	รวม	จำนวน
<u>ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ</u>							
1 - 5 ปี	4.5	27.3	11.4	28.6	18.2	11	44
6 - 10 ปี	4.4	10.1	14.5	53.5	17.6	39.8	151
10 ปีขึ้นไป	3.6	19.8	27.9	36.0	17.8	49.2	197
เฉลี่ย	4	16.7	20.8	40.8	17.7	100.0	-
รวม	16	67	83	163	71	-	400

ตารางที่ 5.10 ทัศนคติต่อบทบาทของ ส.ส. จำนวนตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

(1 = น้อยมาก 2 = ค่อนข้างน้อย 3 = ไม่มีเลย 4 = ค่อนข้างมาก

5 = มากที่สุด)

สถานภาพ	1	2	3	4	5	รวม
<u>อายุ</u>						
20 - 29 ปี	52.2	32.1	14.1	1.6	-	46.0
30 - 39 ปี	45.5	29.9	21.0	3.6	-	41.8
40 - 49 ปี	39.3	28.6	32.1	-	-	7.0
50 - 59 ปี	52.4	28.6	19.0	-	-	5.2
<u>ระดับการศึกษา</u>						
ป.7 - ม.ศ. 3	50.7	32.4	16.9	-	-	17.8
ม.ศ. 5	38.9	50.0	9.7	1.4	-	18.0
ร.ร.พลตำรวจ	54.3	21.4	21.4	2.9	-	43.2
ร.ร.นายสิบตำรวจ	38.5	53.8	7.7	-	-	3.3
ร.ร.นายร้อยตำรวจสามพราน	50.0	19.2	30.8	-	-	6.5
อื่น ๆ	40.0	33.3	20.0	6.7	-	12.2
<u>รายได้</u>						
ต่ำกว่า 3,000 บาท	49.0	31.2	17.8	2.0	-	63.3
3,001 - 6,000 บาท	47.7	30.4	18.9	3.0	-	33.0
6,001 - ขึ้นไป	46.6	26.7	26.7	-	-	3.7

ตารางที่ 5.10 (ต่อ)

สถานภาพ	1	2	3	4	5	รวม
<u>ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ</u>						
1 - 5 ปี	31.9	47.7	15.9	4.5	-	11.0
6 - 10 ปี	61.0	21.4	17.0	0.6	-	39.8
10 ปีขึ้นไป	42.2	34.5	20.3	3.0	-	49.2
เฉลี่ย						
รวม						

ตารางที่ 5.11 หัสนคติต่อการเลือกตั้งจำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

สถานภาพ	เลือกตั้งดีกว่า	ไม่เลือกตั้งดีกว่า	จำนวน	ร้อยละ
<u>อายุ</u>				
20 - 29 ปี	114(62.0)	70(38.0)	184	(46.0)
30 - 39 ปี	124(72.3)	43(25.7)	167	(41.7)
40 - 49 ปี	18(64.3)	10(35.7)	28	(7.0)
50 - 59 ปี	15(71.4)	6(28.6)	21	(5.3)

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.11 (ต่อ)

สถานภาพ	เลือกตั้งดีกว่า	ไม่เลือกตั้งดีกว่า	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระดับการศึกษา</u>				
ป.7 - ม.ศ. 3/เทียบเท่า	54(76.1)	17(23.9)	71	(17.8)
ม.ศ. 5/เทียบเท่า	64(88.9)	8(11.1)	72	(18.0)
ร.ร.พลตำรวจ	84(48.5)	89(51.5)	173	(43.2)
ร.ร.นายสิบตำรวจ	11(84.6)	2(15.4)	13	(3.3)
ร.ร.นายร้อยตำรวจสามพราน	21(80.7)	5(19.3)	26	(6.5)
อื่น ๆ	37(82.2)	8(17.8)	45	(11.2)
<u>รายได้</u>				
ต่ำกว่า 3,000 บาท	159(62.8)	94(37.2)	253	(63.2)
3,001 - 6,000 บาท	99(75.0)	33(25.0)	132	(33.0)
6,001 - ขึ้นไป	13(86.7)	2(13.3)	15	(3.8)
<u>ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ</u>				
1 - 5 ปี	38(86.4)	6(13.6)	44	(11.0)
6 - 10 ปี	89(56.0)	70(44.0)	159	(39.8)
10 ปีขึ้นไป	144(73.1)	53(26.9)	198	(49.2)
เฉลี่ย	67.8	32.2	-	100.0
รวม	271	129	400	-

อิทธิพลของความรู้สึกทางการเมืองที่มีต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

สิ่งที่น่าสนใจต่อไปคือ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกและทัศนคติต่อการเมืองซึ่งกล่าวถึงผลต่อการไปออกเสียงเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด จากการสอบถามปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจที่มีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่พอใจต่อนโยบายการแก้ปัญหาของรัฐบาล ไปลงคะแนนเสียงถึงร้อยละ 42 และไม่ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 35 ส่วนข้าราชการตำรวจที่มีทัศนคติที่ค่อนข้างพอใจ ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 5.2 ส่วนที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงมีร้อยละ 1 สำหรับทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาล ปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจที่มีทัศนคติในระดับปกติธรรมดาไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 34 และไม่ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 27 ทัศนคติชอบหาของ ส.ส. ข้าราชการตำรวจที่มีทัศนคติที่ไม่ดีชอบหาของ ส.ส. ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 55 และไม่ไปร้อยละ 30 ส่วนข้าราชการตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีชอบหาของ ส.ส. และสำหรับทัศนคติต่อการเลือกตั้ง พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีทัศนคติว่าควรมีการเลือกตั้งดีกว่าไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 68 และไม่ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 65 ส่วนข้าราชการตำรวจที่เห็นว่า ไม่ควรมีการเลือกตั้งไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 31 และไม่ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 34 ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าความรู้สึกไม่มีหรือทัศนคติไม่ดีหรือความไม่พึงพอใจในสภาพทางการเมืองที่เป็นอยู่ไม่มีผลผลักดันให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดนครบาลไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงแตกต่างกันมากนัก แสดงว่าการไปลงคะแนนเสียงไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจในระบบการเมืองไทย แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น อาจเป็นไปได้ที่ข้าราชการตำรวจในสังกัดนครบาลไปลงคะแนนเสียง ส่วนใหญ่เห็นว่าไปเพราะเป็นหน้าที่อันหนึ่ง ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในระบบการเมือง (ดูรายละเอียดตารางที่ 5.12)

ตารางที่ 5.12 การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส.ส. จำแนกตามทัศนคติก่อนนโยบายการ
แก้ปัญหารัฐบาลทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาล ทัศนคติต่อบทบาท
ของ ส.ส. และทัศนคติต่อการเลือกตั้ง

จำแนกตาม	การไปลงคะแนนเสียง		ร้อยละ	จำนวน
	ไปลงคะแนน	ไม่ไป		
ทัศนคติก่อนนโยบายการแก้ปัญหารัฐบาล				
พอใจอย่างยิ่ง	5.2	0.9	4.0	16
ค่อนข้างพอใจ	13.1	26.1	16.8	67
เฉย ๆ	23.5	13.5	20.8	83
ค่อนข้างไม่พอใจ	42.1	35.1	40.8	163
ไม่พอใจอย่างยิ่ง	15.2	24.3	17.8	71
ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาล				
ดีมาก	-	-	-	-
ค่อนข้างดี	6.6	4.5	6.0	24
ระดับปกติธรรมดา	33.1	47.7	37.8	151
ค่อนข้างเลว (ไม่มีประสิทธิภาพ)	34.3	27.0	32.3	129
เลว, โกงกิน, แย่งอำนาจ)	25.3	20.7	24.0	96
ทัศนคติต่อบทบาทของ ส.ส.				
มากที่สุด	-	-	-	-
ค่อนข้างมาก	3.1	-	2.3	9
ไม่มีเลย	16.6	23.4	18.6	74
ค่อนข้างน้อย	24.9	45.9	30.8	123
น้อยมาก	55.4	30.6	48.5	194

ตารางที่ 5.12(ต่อ)

จำนวนตาม	การไปลงคะแนนเสียง		ร้อยละ	จำนวน
	ไปลงคะแนน	ไม่ไป		
<u>ทัศนคติต่อการเลือกตั้ง</u>				
เลือกตั้งดีกว่า	68.5	65.8	67.8	271
ไม่เลือกตั้งดีกว่า	31.5	34.2	32.3	129
เฉลี่ย	72.3	27.9	100.0	-
รวม	289	111	-	400

3. สถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศกับการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

นอกเหนือจากการมีความรู้สึกทางการเมืองต่อรัฐบาลและระบบการเมืองรวมไปถึงตัวผู้นำทางการเมืองแล้ว ในส่วนที่เป็นสถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่นำสนใจศึกษา เนื่องจากอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อทางเลือกในแต่ละครั้งแตกต่างกันไปจากการเลือกตั้งครั้งอื่น ๆ ก็ได้

เนื่องจากถูกจำกัดโดยขอบเขตของการวิจัย ผู้วิจัยได้ตามความรู้สึกเรื่องผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ภายในประเทศและภายนอกประเทศที่มีผลต่อการเลือกตั้งค่าตอบที่ได้รับ ข้าราชการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ มีผลกระทบต่อทางเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในบางเรื่อง (อัตราร้อยละ 45 คุรายละเอียบในตาราง 5.13) และข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ก็มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกมีผลกระทบต่อทางเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในบางเรื่อง เช่นเดียวกัน (อัตราร้อยละ 58 คุรายละเอียบตารางที่ 5.13) และผู้วิจัยได้ถามต่อไปอีกว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมารัฐบาลได้เตรียมการเลือกตั้งพร้อมเพียงใด ข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ตอบว่า ที่ผ่านมารัฐบาลเตรียมการเลือกตั้งยังไม่พร้อมเพียงในอัตราร้อยละ 52 และร้อยละ 18 บอกว่า รัฐบาลไม่ได้เตรียมการอะไรเลย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด โดยจำแนกความคิดเห็นต่อสถานการณ์การเกิดเหตุการณ์อุบัติเหตุ ปฏิกูรพทางการเมืองในแต่ละช่วงสมัย ที่มีผลกระทบต่อทางเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของข้าราชการตำรวจนครบาล พบว่า ในด้านอายุปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างในด้านความคิดเห็น กล่าวคือ ข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่เห็นว่า การเกิดเหตุการณ์อุบัติเหตุ/ปฏิกูรพมีผลกระทบต่อทางเลือกตั้ง ส.ส. ในบางเรื่อง โดยข้าราชการตำรวจที่มีช่วงอายุ 20-29 ปี มีความคิดเห็นในอัตราร้อยละ 51 ซึ่งมากกว่าข้าราชการตำรวจในช่วงอายุอื่น ๆ คือ 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี (อัตรา ร้อยละ 41 ร้อยละ 42 และร้อยละ 28 ตามลำดับ) และเป็นข้อสังเกตว่าข้าราชการตำรวจที่มีช่วงอายุ 50-59 ปี มีความคิดเห็นว่าการเกิดเหตุการณ์อุบัติเหตุ/ปฏิกูรพภายใน

ประเทศจะมีผลกระทบต่อทางเลือกตั้ง ส.ส. ค่อนข้างมาก ในอัตราที่มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีช่วงอายุอื่น ๆ คือ อัตราร้อยละ 28

ในด้านการศึกษา จากการวิจัยพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงในทางการเมืองภายในประเทศมีผลกระทบต่อทางเลือกตั้ง ส.ส. ในอัตราที่ค่อนข้างมากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือข้าราชการตำรวจที่จบจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน แต่ในทำนองเดียวกันกับข้าราชการตำรวจที่มีศึกษาระดับปริญญาตรี และหรือจบจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานจะมีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศมีผลกระทบต่อทางเลือกตั้ง ส.ส. ในอัตราที่ค่อนข้างมากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ดูรายละเอียดในตารางที่ 5.13)

เมื่อพิจารณาในค่านายได้ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศมีผลกระทบต่อทางเลือกตั้ง ส.ส. ในบางเรื่องในอัตราที่มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีรายได้ระดับปานกลางและระดับสูง แต่ในทำนองเดียวกันกับข้าราชการตำรวจที่มีรายได้ระดับสูงมีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ มีผลกระทบต่อทางเลือกตั้ง ส.ส. ในอัตราที่มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีรายได้ในระดับปานกลางและระดับต่ำ

ในด้านระยะเวลาในการประกอบอาชีพ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 1-5 ปี มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศมีผลกระทบต่อค่อนข้างมากและมากต่อทางเลือกตั้ง ส.ส. แต่ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศมีผลกระทบในบางเรื่องต่อทางเลือกตั้ง ส.ส. (ดูรายละเอียดในตารางที่ 5.13)

ส่วนความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกที่มีผลกระทบต่อทางเลือกตั้ง ส.ส. จากการวิจัยปรากฏว่าข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกมีผลกระทบบ้างในบาง

เรื่องในอัตราร้อยละ 58 รองลงมาเห็นว่าไม่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้ง ส.ส. ในอัตราร้อยละ 24 ส่วนข้าราชการตำรวจที่ตอบว่ามีผลทำให้การเตรียมการเลือกตั้งไม่พร้อมเพรียงและทำให้ไม่ได้มีการเตรียมการเลยมีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น

เมื่อพิจารณาในด้านอายุ ปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีอายุอยู่ในช่วง 20 - 29 ปี มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลก มีผลกระทบต่อการเลือกตั้ง ส.ส. ในบางเรื่อง ในอัตราที่มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีอายุอยู่ในช่วงอื่น ๆ คือ ร้อยละ 72 ในขณะที่ข้าราชการตำรวจที่มีช่วงอายุ 50-59 ปี มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกไม่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้ง ส.ส. (ร้อยละ 42)

ในด้านการศึกษา พบว่า ข้าราชการตำรวจที่จบการศึกษาโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานมีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกมีผลกระทบต่อการเลือกตั้ง ส.ส. ในบางเรื่องในอัตราที่มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรี ในขณะที่ข้าราชการตำรวจที่จบการศึกษา ระดับ ป.7 - ม.ศ. 3 กลับเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกไม่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้ง ส.ส.

ในด้านรายได้ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทลงมา และรายได้สูงกว่า 6,000 บาทขึ้นไป ไม่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับนักต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกที่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้ง ส.ส. ในบางเรื่อง แต่ในทางเดียวกับข้าราชการตำรวจที่มีรายได้มากกว่า 6,000 บาทขึ้นไปกลับเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกไม่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้ง ส.ส.

ส่วนในเรื่องระยะเวลาในการประกอบอาชีพ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพตั้งแต่ 6-10 ปี จะมีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกมีผลกระทบต่อการเลือกตั้ง ส.ส. ในบางเรื่อง ในอัตราที่มาก

กว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพในช่วง 1-5 ปี และ 10 ปีขึ้นไป (อัตราร้อยละ 69) ส่วนข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปกลับเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกไม่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้ง ส.ส.

สรุปจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าข้าราชการตำรวจนครบาล มีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลก มีผลกระทบต่อการเลือกตั้ง ส.ส. ในบางเรื่อง โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีช่วงอายุระหว่าง 20-29 ปี มีระดับการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน มีรายได้ 6,000 บาทขึ้นไป และมีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 6-10 ปี จะมีความเห็นในเรื่องดังกล่าวแตกต่างไปจากข้าราชการตำรวจในระดับอื่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกันออกไป

สำหรับความคิดเห็นต่อการเตรียมการเลือกตั้งในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ของรัฐบาล ข้าราชการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่เห็นว่า ในระยะเวลาที่ผ่านมากการเตรียมการเลือกตั้งทั่วไประดับชาติของรัฐบาล ค่อนข้างพร้อมในอัตราร้อยละ 52 รองลงมาเห็นว่าการเตรียมการเลือกตั้งในระยะเวลาที่ผ่านมากพร้อมเต็มที่ร้อยละ 29 และร้อยละ 18 เห็นว่าที่ผ่านมารัฐบาลไม่ได้เตรียมการเลือกตั้งเลย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลเห็นว่าการเตรียมการเลือกตั้ง ส.ส. รัฐบาลได้มีการเตรียมการแต่การเตรียมการนั้นค่อนข้างพร้อมที่จะอำนวยความสะดวกในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน

เมื่อพิจารณาในด้านอายุ พบว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีช่วงอายุ 40-49 ปีเห็นว่าการเตรียมการเลือกตั้ง ส.ส. ของรัฐบาลค่อนข้างพร้อมในอัตราที่มากกว่าข้าราชการตำรวจในช่วงอายุอื่น ๆ (ร้อยละ 71) แต่ในทางกลับกันข้าราชการตำรวจที่มีช่วงอายุ 20-29 ปี กลับเห็นว่ารัฐบาลได้เตรียมการพร้อมเต็มที่ (ร้อยละ 39) และสำหรับความเห็นที่ว่ารัฐบาลไม่ได้เตรียมการเลยสำหรับการเลือกตั้ง ส.ส. มีจะลดหลั่นกันตามอายุ กล่าวคือ ข้าราชการตำรวจที่มีอายุมากจะเห็นว่ารัฐบาลไม่ได้เตรียมการเลือกตั้ง ส.ส. เลยสูงกว่าข้าราชการตำรวจที่มีอายุน้อย

ด้านการศึกษา พบว่า ข้าราชการตำรวจที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย ตำรวจสามพรานและผู้ที่จบการศึกษาอื่น ๆ (ระดับปริญญาตรี และสูงกว่า) มีความเห็นที่เห็นว่า รัฐบาลค่อนข้างพร้อมในการเตรียมการเลือกตั้ง ส.ส. ในอัตราที่มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีการศึกษาในระดับต่ำ

ส่วนในด้านรายได้ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีรายได้ระดับ 3,000 - 6,000 บาทและมากกว่า 6,000 บาทขึ้นไป มีความเห็นที่เห็นว่า ในระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลค่อนข้างพร้อมในการเตรียมการเลือกตั้ง ส.ส. ในอัตราที่มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทลงมา

ในด้านระยะเวลาในการประกอบอาชีพ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 1-5 ปี มีความเห็นที่เห็นว่า รัฐบาลมีความค่อนข้างพร้อมในการเตรียมการเลือกตั้งในอัตราที่มากกว่าข้าราชการตำรวจที่มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 6-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ข้าราชการตำรวจที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการเตรียมการเลือกตั้ง ส.ส. ของรัฐบาลแตกต่างกันไปโดยเฉพาะข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาสูง และมีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 1-5 ปี จะมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาต่ำ และมีระยะเวลาในการประกอบอาชีพตั้งแต่ 6-10 ปี เป็นอย่างมาก (ดูรายละเอียดตารางที่ 5.13)

ตารางที่ 5.13 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศจำนวนตาม
 สถานภาพทางเศรษฐกิจ (1 = ไม่มีผลกระทบเลย 2 = มีผลกระทบบ้าง
 ในบางเรื่อง 3 = มีผลกระทบน้อยมาก 4 = ค่อนข้างมีผลกระทบอย่าง
 มาก 5 = มีผลกระทบอย่างมาก)

สถานภาพ	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง					ร้อยละ	จำนวน
	1	2	3	4	5		
<u>อายุ</u>							
20 - 29 ปี	4.3	51.6	3.8	16.8	23.4	41.8	184
30 - 39 ปี	15.6	41.3	2.4	15.6	25.1	41.8	167
40 - 49 ปี	21.4	42.9	-	10.7	25.0	7.0	28
50 - 59 ปี	19.0	28.6	9.5	28.6	14.3	5.2	21
<u>ระดับการศึกษา</u>							
ป. 7 - ม.ศ.	25.4	43.7	-	15.5	15.5	17.8	71
ม.ศ. 5	12.5	50.0	2.8	18.1	16.7	18.0	72
ร.ร.พลตำรวจ	8.7	50.9	5.8	12.7	22.0	43.3	173
ร.ร.นายสิบตำรวจ	-	46.2	-	30.8	23.1	6.2	13
ร.ร.นายร้อยตำรวจ	-	30.8	-	15.4	53.8	6.5	26
อื่น ๆ	4.4	28.9	2.2	26.7	37.8	11.2	45
<u>รายได้</u>							
ต่ำกว่า 3,000 บาท	8.7	49.8	4.3	15.0	22.1	63.3	253
3,001 - 6,000 บาท	15.9	37.9	1.5	18.9	25.8	33.0	132
6,001 บาท ขึ้นไป	6.7	40.6	-	20	33.3	3.7	15

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.13 (ต่อ)

สถานภาพ	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง					ร้อยละ จำนวน	
	1	2	3	4	5		
<u>ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ</u>							
1 - 5 ปี	6.8	27.3	4.5	29.5	31.8	11.0	44
6 - 10 ปี	5.0	48.4	4.4	17.0	25.2	39.8	159
10 ปีขึ้นไป	16.8	47.2	2.0	13.2	20.8	49.2	197
เฉลี่ย	11.0	45.5	3.3	16.5	23.7	100.0	-
รวม	44	182	13	66	95	-	400

ตารางที่ 5.14 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศจําแนกตาม
 สถานภาพทางเศรษฐกิจ (1 = ไม่มีผลกระทบเลย 2 = มีผลกระทบ
 บ้างในบางเรื่อง 3 = มีผลกระทบน้อยมาก 4 = ค่อนข้างมีผลกระทบ
 อย่างมาก 5 = มีผลกระทบอย่างมาก)

สถานภาพ	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง					ร้อยละ	จำนวน
	1	2	3	4	5		
<u>อายุ</u>							
20 - 29 ปี	14.7	72.3	1.1	1.6	10.3	46.0	184
30 - 39 ปี	31.1	46.7	3.7	3.0	15.6	41.8	167
40 - 49 ปี	28.6	53.6	-	3.6	14.3	7.0	28
50 - 59 ปี	42.9	28.6	14.3	-	14.3	5.2	21
<u>ระดับการศึกษา</u>							
ป. 7 - ม.ศ.	35.2	33.8	7.0	5.6	18.3	17.8	71
ม.ศ. 5	19.4	70.8	2.8	-	6.9	18.0	72
ร.ร.พลตำรวจ	20.8	50.1	1.7	2.3	15.0	43.3	173
ร.ร.นายสิบตำรวจ	30.8	53.8	7.7	7.7	-	3.2	13
ร.ร.นายร้อยตำรวจฯ	7.7	84.6	-	-	7.7	6.5	26
อื่น ๆ	33.3	53.3	-	-	13.3	11.2	45
<u>รายได้</u>							
ต่ำกว่า 3,000 บาท	19.4	62.5	1.6	3.6	13.0	63.3	253
3,001 - 6,000 บาท	31.8	49.2	5.3	-	13.6	33.0	132
6,001 - ขึ้นไป	33.3	60.6	-	-	0.7	3.7	15

(มีต่อ)

ตารางที่ 5.14 (ต่อ)

สถานภาพ	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง					ร้อยละ	จำนวน

	1	2	3	4	5		
<u>ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ</u>							
1 - 5 ปี	25.0	54.5	-	-	20.5	11.0	44
6 - 10 ปี	15.7	69.2	1.9	4.4	8.8	39.8	159
10 ปี ขึ้นไป	30.5	50.0	4.1	1.0	14.7	49.2	197
เฉลี่ย	24.0	58.0	2.7	2.3	13.0	100.0	-
รวม	96	232	11	9	52	-	400

ตารางที่ 5.15 ทัศนคติต่อการบริหารการเลือกตั้งของรัฐบาล จำนวนตามสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

สถานภาพ	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง			ร้อยละ	จำนวน
	พร้อมเต็มที่	ค่อนข้างพร้อม	ไม่ได้เตรียมการ		
<u>อายุ</u>					
20 - 29 ปี	39.1	44.0	16.8	46.0	184
30 - 39 ปี	24.6	57.5	18.0	41.8	167
40 - 49 ปี	3.8	71.4	25.0	7.0	28
50 - 59 ปี	19.0	52.4	28.6	5.2	21
<u>ระดับการศึกษา</u>					
ป. 7 - ม.ศ.	22.5	59.2	18.3	17.8	71
ม.ศ. 5	31.9	43.1	25.0	18.0	72
ร.ร.หลต้าวรจ	37.0	44.5	18.5	43.3	173
ร.ร.นายสิบต้าวรจ	23.1	46.2	7.7	3.2	13
ร.ร.นายร้อยต้าวรจฯ	11.5	80.8	7.7	6.5	26
อื่น ๆ	20.0	68.9	11.0	11.2	45
<u>รายได้</u>					
ต่ำกว่า 3,000 บาท	36.8	42.7	20.6	63.3	253
3,001 - 6,000 บาท	15.9	68.2	15.9	33.0	132
6,001 - ขึ้นไป	26.7	66.7	6.6	3.7	15

ตารางที่ 5.15 (ต่อ)

สถานภาพ	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง			ร้อยละ จำนวน	
	พร้อมเต็มที่	ค่อนข้างพร้อม	ไม่ได้เตรียมการ		
<u>ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ</u>					
1 - 5 ปี	11.4	63.6	25.0	11.0	44
6 - 10 ปี	37.1	46.5	16.4	39.8	159
10 ปีขึ้นไป	27.4	53.8	18.8	49.2	197
เฉลี่ย	29.5	52.0	18.5	100.0	-
รวม	118	208	74	-	400

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่มีต่อการไปลงคะแนนเสียง

สิ่งที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ซึ่งได้แก่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกและการบริหารการเลือกตั้งว่ามีผลต่อการไปออกเสียงเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด จากการสอบถามปรากฏว่า ข้าราชการตำรวจในสังกัดนครบาลที่มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ มีผลกระทบบ้างในบางเรื่องต่อการเลือกตั้ง ส.ส. จะไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 57 และไม่ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 59 ส่วนข้าราชการตำรวจที่มีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่างๆ ในโลกมีผลกระทบบ้างในบางเรื่องต่อการเลือกตั้ง ส.ส. ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 45 และไม่ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 45 และสำหรับข้าราชการตำรวจที่เห็นว่า การเตรียมการเลือกตั้งของรัฐบาล ในระยะเวลาที่ผ่านมาให้พร้อมเพียง ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 17 และไม่ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 20 ส่วนข้าราชการตำรวจที่เห็นว่า การเตรียมการเลือกตั้งของรัฐบาลค่อนข้างพร้อมไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 52 และไม่ไปลงคะแนนเสียงร้อยละ 51 ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ และการบริหารการเลือกตั้ง ส.ส. ก็ไม่มีผลหลักัดันให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดนครบาลไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงแตกต่างกันมากนัก แสดงว่าการไปลงคะแนนเสียงไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ หรือการบริหารการเลือกตั้งของรัฐบาล แต่อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น (ดูรายละเอียดตารางที่ 5.16)

ตารางที่ 5.16 การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส.ส. จำแนกตามการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลก และการเตรียมการเลือกตั้งของรัฐบาล

จำแนกตาม	การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง		ร้อยละ	จำนวน
	ไปลงคะแนน	ไม่ไป		
<u>การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ</u>				
ไม่มีผลกระทบเลย	24.9	21.6	24.0	96
มีผลกระทบบ้างในบางเรื่อง	57.4	59.5	58.0	232
มีผลกระทบน้อยมาก	3.5	0.9	2.8	11
ค่อนข้างมีผลกระทบอย่างมาก	2.4	1.8	2.3	9
มีผลกระทบอย่างมาก	11.8	16.2	13.0	52
<u>การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลก</u>				
ไม่มีผลกระทบเลย	12.1	8.1	11.0	44
มีผลกระทบบ้างในบางเรื่อง	45.3	45.9	42.5	182
มีผลกระทบน้อยมาก	3.8	1.8	3.3	13
ค่อนข้างมีผลกระทบอย่างมาก	17.6	13.5	16.5	66
มีผลกระทบอย่างมาก	21.1	30.6	23.8	95
<u>การเตรียมการเลือกตั้ง</u>				
พร้อมเต็มที่	30.1	27.9	29.5	118
ค่อนข้างพร้อม	52.2	51.4	52.0	208
ไม่พร้อมเพรียง	17.6	20.7	18.5	74
เฉลี่ย	72.3	27.8	100.0	-
รวม	289	111	-	400

สรุป

ปัจจัยทาง เศรษฐกิจและสังคมมีผลสำคัญต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 40-49 ปีขึ้นไป มีการศึกษาไม่สูงกว่า ข้าราชการตำรวจที่จบจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน เป็นกลุ่มที่มีรายได้ในระดับ 3,001-6,000 บาท มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 6-10 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมพอกินพอใช้ มีการศึกษาพอสมควร ไปลงคะแนนเสียงสูงกว่า กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงและต่ำ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ส่วนในด้านเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียง ปรากฏว่าข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาสูง มีอายุอยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาว มีระดับรายได้ปานกลาง (3,001-6,000 บาท) และมีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ 6-10 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่ให้เหตุผลไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะต้องการให้ได้คนที่ตนพอใจเข้าไปทำงาน และในขณะที่เดียวกันก็ต้องการสร้างประชาธิปไตย และสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าข้าราชการตำรวจนครบาลไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองสูง

ส่วนในด้านของแบบแผนการลงคะแนนเสียง เลือกตั้งนั้น ข้าราชการตำรวจนครบาลไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมกลุ่มใดก็ตาม มีแนวโน้มที่จะไปเลือกตั้งโดยคำนึงถึงพรรคและตัวบุคคลเป็นเกณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการตำรวจนครบาลจะให้เหตุผลที่ชอบหน้าพรรคการเมืองและพรรคการเมือง เพราะว่าผลงานที่ผ่าน มาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและพอใจในนโยบายของพรรคสูงกว่า เหตุผลอื่น ๆ

ในด้านการตัดสินใจด้วยตนเองหรือไม่เพียงใด ปรากฏว่าข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาสูงและมีรายได้สูง มีความสำนึกในตนเองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งแตกต่างไปจากข้าราชการตำรวจในกลุ่มระดับการศึกษาอื่นและมีรายได้น้อย แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะทาง เศรษฐกิจและสังคม ไม่ทำให้พฤติกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแตกต่างกันมากนัก

ด้านความรู้สึกในทางการเมืองต่อพฤติกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงมีทัศนคติที่ไม่ดีก่อนนโยบายการแก้ไขไปเหาเศรษฐกิจและปากท้องของประชาชน สูงกว่ากลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ส่วนในเรื่องทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาล ข้าราชการตำรวจมีทัศนคติปานกลางต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลโดยทั่วไป สำหรับทัศนคติต่อบทบาทของ ส.ส. ต่อการเลือกตั้ง พบว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลมีทัศนคติว่าควรมีการเลือกตั้งดีกว่าสูงกว่าไม่ควรมีการเลือกตั้ง ส่วนในเรื่องของการทำงานให้เป็นประโยชน์ของ ส.ส. นั้น พบว่า ข้าราชการตำรวจนครบาลเห็นว่าบทบาทของ ส.ส. ต่อการทำประโยชน์ต่อชุมชนของตน ยังน้อยมาก อย่างไรก็ตามอิทธิพลของความรู้สึกทางการเมือง ก็ไม่ได้มีผลผลักดันให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดนครบาลไปลงคะแนนเสียง ส่วนใหญ่เห็นว่าไปเพราะหน้าที่อันหนึ่ง ไม่ได้เกี่ยวข้องกับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในระบบการเมือง

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ซึ่งได้แก่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ และประเทศต่าง ๆ ในโลก ตลอดจนการบริหารการเลือกตั้งที่มีผลต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่าสิ่งแวดล้อมทางการเมืองไม่มีผลผลักดันให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดนครบาลไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงแตกต่างกันมากนัก แต่อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ.